

Oponentský posudek diplomové práce

Duffek, Adam: *Manažeři lidských nadějí: Etnografie sociální marginalizace*. Katedra sociálních věd, FF UPa, Pardubice 2017. 74 stran.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Tomáš Ryška, Ph.D.

Předložená diplomová práce se zabývá tématem rozvojových projektů v rámci tzv. humanitárního diskursu v širší rovině, konkrétněji se zaměřuje na projekt Zdravé komunity, orientovaný na lidi žijící v tzv. romských osadách na východním Slovensku.

Autor si klade za cíl *lepší promyšlení mezilidské pomoci a přemýšlení o ní* (str. 11), zejména institucionalizované podoby a její fungování (str. 12). Hlavní výzkumná otázka se snaží zodpovědět, *co vytváří a ovlivňuje vzájemné vztahy mezi expertním věděním a rozvojovými projekty a jak jsou tyto vztahy následně vykazovány?* (str. 12) Autor staví na kvalitativním výzkumu, realizovaném od jara 2015 do února 2017. Inspirativním rámcem k jeho úvahám je diskuze nad akademickým vymezením rozvojové antropologie a antropologie rozvoje, opírá se zejména o konstruování způsobů fungování tzv. humanitárních projektů (Mosse 2005, Fassin 2012, Žižek 2013, 2014). Autor se zaměřil převážně na *nesoulady, které vznikaly mezi oficiální politikou projektu Zdravých komunit a realitou, které čelí příjemci pomoci v Raňárovicích* (str. 20).

Autor práci rozčlenil do jedenácti kapitol včetně bibliografie. Po úvodních kapitolách zaměřených na teoretický rámec a uvedení do prostředí romských osad popisuje rozvojový projekt Zdravé komunity. Navazuje metodologickou částí, specifikující výchozí metody a inspirativní přístupy. Vzorem jsou mu Bourgois a Schonberg (2009), kteří zhušťují různé osoby, místa a události do jednoho příběhu s cílem anonymizovat a udržet čtivost textu. Následují kapitoly zaměřené na popis „terénu“, aktéry v roli asistentů a koordinátorů projektu, nezamýšlené důsledky projektu na životy konkrétních rolí a jejich postavení v hierarchizované a stratifikované osadě, roli expertního vědění na podobu a realizaci

projektů. V závěru dochází Adam Duffek k tomu, že klíčové téma projektu – participace lidí z osad - je oproti záměrům projektu více než problematická, zejména svými dopady na mocenská postavení všech aktérů (udržování stávajících elit či vyčleňování některých účastníků svými sousedy po zapojení do projektu). Autor zdůrazňuje roli expertního vědění a rozvojových projektů především v legitimizační rovině. Diskutuje také angažovanost a smysl a vymezení dobra.

Diplomová práce vypovídá o autorově intenzivním zájmu o zvolené téma, je psaná čtivou formou. Vymezení jednotlivých teorií sice indikuje důkladný myšlenkový proces autora, ale metodologická část jasně nevypovídá o dostatečném množství „dat“ získaných z terénu. To, že autor v osadách pobýval a vedl rozhovory s různými aktéry a participanty projektu, ještě neznamená, že samotný projekt a jeho všechny sféry důkladně poznal. Domnívám se, že pokračování výzkumu i v dalších složkách - státní sféře, více osadách či v zázemí „expertů“ by mohlo přinést zpestřující pohled.

Předložená diplomová práce splňuje požadavky kladené na absolventskou práci magisterského studia oboru sociální antropologie. Na základě výše uvedeného proto navrhuji hodnocení práce výborně-.

Dne 19. 5. 2017

PhDr. Livia Šavelková, Ph.D.